

Kliniske forsøk må registreres!

I september 2004 kunngjorde tidsskriftene som er tilsluttet The International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE – Vancouvergruppen) at de vil kreve at kliniske forsøk er registrert i et offentlig tilgjengelig register før de vurderes for publisering.

Det ble gitt en frist for at forskere og prosjekter skulle kunne tilpasse seg dette kravet. Alle kliniske forsøk som settes i gang etter 1. juli 2005 må være registrert før de starter. Og alle forsøk som er påbegynt per 13. september 2005 må registreres.

Tidsskriftet har lagt ut informasjon om hva dette innebærer i praksis og begrunnelsen for tiltaket på vår nettside www.tidsskriftet.no. Det finnes også mer informasjon på ICMJEs nettside www.icmje.org.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske lægeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Redaktør
Charlotte Haug

Medisinske redaktører
Preben Aavitsland
Jens Bjørheim
Michael Bretthauer
Jan C. Frich
Petter Jensen Gjersvik
Erlend Hem
Geir Jacobsen
Jahn M. Nesland
Elisabeth Swensen
Torgeir Bruun Wyller

Redaksjonskomité
Steinar Solberg (leder)
Per Brodal
Guri Rørtveit
Baard-Christian Schem
Ellen Schlichting
Ragnhild Øydna Støen
Geirmund Unsgård
Terje Vigen

Faste medarbeidere
Olav Spigset
Kari Tveito
Marit Tveito
Ragnhild Ørstavik

Tidsskriftet på Internett
www.legeforeningen.no

Lever manus på Internett
www.manusnett.no

Sentralbord 23 10 90 00
Redaksjon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
tidsskriftet@legeforeningen.no

Redaksjonssjef
Anne Ringnes

Produksjonsansvarlig
Marianne Loraas

Manuskriptredaktører
Marit Fjellhaug
Åslaug Flo
Raida Ødegaard

Bilderedaktør
Anne Gitte Hertzberg

Redaksjonssekretærer
Magne Hagberg
Jorunn B. Kvarme
Gunn Marit Seberg

Nettredaksjonen
Hans Petter Fosseng
Eline Feiring
Gro Rabben
nettredaksjonen@legeforeningen.no

Markedsavdelingen
Markedssjef
Maud P. Kaino
Telefon 23 10 90 95
maud.kaino@legeforeningen.no

Markedssekretær
Berit Seljebotn
Telefon 23 10 90 91

Stillings-, kurs-, møte- og spesialistannonser
Markedssekretær
Anne-Britt Dahl
Telefon 23 10 90 94
Telefaks 23 10 90 90
marked@legeforeningen.no

Kastorbønner. Foto Marianne Loraas

Forgiftning med ricin

Naturen inneholder mange stoffer som både kan drepe og helbrede. Det meget toksiske planteproteinet ricin, som finnes i kastorbønner fra planten *Ricinus communis*, er et eksempel på dette.

Ricinus communis, eller kristpalme, vokser vilt i Afrika og Sør-Europa og brukes som prydblant i Norden. Forsiden på dette nummer av Tidsskriftet viser kastorbønner, som bare er 0,5–2 cm lange, men inneholder 1–5 vektprosent ricin. Bønnene brukes til fremstilling av olje. Denne oljen kjenner vi godt som lakserolje, men kastorolje brukes i større grad som smøreolje i industrien. Den er da rensset for ricintoksin, og fra avfallsproduktene etter denne prosessen kan ricinet fremstilles.

Ricin er dødelig i små doser, ca. 10 µg/kg ved inhalasjon. Det dreper celler effektivt ved å inaktivere ribosomer slik at proteinsyntese ikke kan gjennomføres. Det mest kjente tilfellet av ricin brukt mot mennesker er «paraplydrapet» i 1978, der antikommunisten Georgi Markov ble stukket i leggen med en paraply som inneholdt ricin. Senere er det blitt kjent at terroristorganisasjoner som Al Quaida er i besittelse av ricin, og funnet av ricin i det amerikanske senatet i februar 2004 har skapt frykt for at dette er et stoff som vil benyttes i forbindelse med bioterrorisme. Ricins toksisitet kan også utnyttes terapeutisk. Molekylet må da bindes spesifikt til én type celler, for eksempel kreftceller, og dreper så disse. Dette har gitt gode resultater i dyreforsøk og har vært prøvd ut på blant annet lymfompatienter.

Gudrun Høiset
gugu@fhi.no
Divisjon for retts toksikologi og rusmiddelforskning
Nasjonalt folkehelseinstitutt

Les mer om ricin som terapeutisk agens og biologisk våpen på side 2477.